

Informàtica educativa

Introducció a l'ús de la imatge digital

Fernando Lorza

Maribel Magrans

Jordi Poveda

© Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació i Universitats

Edició: Servei de Difusió i Publicacions
Coordinació: Tecnologies de la Informació i la Comunicació
Edició: setembre 2006

Contingut

Sessió 1. Conceptes bàsics de la lectura de la imatge	5
Objectius	5
Continguts	5
Desenvolupament	5
1. Introducció	5
2. La lectura de la imatge dins el currículum	7
3. Dues formes de llegir: lectura objectiva i lectura subjectiva	7
4. Una primera lectura de la imatge. Els components visuals d'una fotografia	8
5. Una segona lectura de la imatge. Els aspectes analítics de la fotografia	16
6. Una tercera lectura de la imatge. Missatges i fascinació	23
Sessió 2. Feu fotografies	29
Objectius de la sessió	29
Continguts	29
Desenvolupament	30
1. Analògic versus digital	30
2. Compactes <i>versus</i> reflex	30
Sessió 3. Les càmeres de fotos (I)	57
Els aparells són aparells	57
Continguts	57
Desenvolupament	57
1. El laboratori digital	57
2. El flaix	67
Sessió 4 . Les càmeres de fotos (II)	69
Objectius	69
Continguts	69
1. Tipus de memòries digitals	70
2. El focus de la càmera	72
Sessió 5: Formats i captura d'imatges digitals (I)	<u>81</u>
Objectius	81
Continguts	81
1. Fonts i formats de les imatges	81
2. Els paràmetres de definició d'una imatge digital	84
2.1. El format propi del Gimp: imatges *.xcf	85
2.2. Compressió sense pèrdua i profunditat de color	86
3. Compressió amb pèrdua: *.jpg	87
4. Compressió sense pèrdua: *.gif i *.png	89
5. Profunditat de color	91
6. Resolució d'una imatge, resolució del monitor i resolució de la impressora	93
7. Dimensions de les imatges	95
8. La captura de pantalla i la recerca d'imatges per Internet	96
9. El procés de digitalitzar amb escàner	102
Sessió 6: Aprendre a mirar i a compondre (I)	115
Objectius	115
Continguts	115
1. Aprendre a mirar	116
2. Enquadrar	117
3. La composició	121
4. El punt de vista de la càmera	131

Sessió 7. Imatges i l'Open Office.....	138
Objectius	138
1. Inserció d'imatges predissenyades a l'OpenOffice	139
2. Captura de pantalles	153
Sessió 8. Presentar imatges	156
Objectius	156
Continguts	156
Desenvolupament.....	156
1. Manipulació d'imatges. Filtres.....	156
2. Presentar des del programa FotoAngelo	166
2.1. Accés al programa	167
2.2. Presentació i aspecte del programa	167
2.3. Transicions	170
2.4. Durada de les imatges	171
2.5. La música i el sons	172
2.6. Pel que fa a la música de fons	172
2.7. Desar	173
2.8. Desar en forma d'arxiu executable (presentacions	174
executables).....	174
2.9. Crear un estalvi de pantalla	174
Sessió 9. Els contenidors multimèdia (I).....	176
Objectius:	176
Continguts:.....	176
1. El programa Picasa.....	177
2. Localització, instal·lació i primer accés al programa.	177
3. Edició d'imatges.	180
Sessió 10. Els contenidors multimèdia (II).....	187
Objectius:	187
Continguts:.....	187
1. Les construccions multimèdia amb Picasa.....	188

Sessió 1. Conceptes bàsics de la lectura de la imatge

Objectius

- . Descobrir la importància i abast de la fotografia en el món actual.
- . Descobrir els components visuals i analítics d'aquest nou llenguatge.
- . Proporcionar eines per a una anàlisi sistemàtica de la imatge.
- . Desvetllar l'esperit crític per veure la fotografia com a element informatiu i publicitari.

Continguts

1. La fotografia.
2. Components d'una imatge.
3. Lectura de la imatge.
4. Valors de la imatge.

Desenvolupament

1. Introducció

L'any 1826 el francès Niepce va descobrir les bases químiques que van permetre el desenvolupament de la fotografia. D'aleshores ençà el creixement i l'expansió d'aquest nou llenguatge han experimentat una evolució constant.

Al llarg del segle XX la fotografia ha esdevingut una professió, un instrument de coneixement i de ciència i una afeció compartida per milions de persones d'arreu del món.

A diferència d'altres llenguatges, el de la imatge és un llenguatge universal. El seu missatge és entès per tothom, i això és el que li ha atorgat la importància cabdal que té avui dia.

És per això que un elevadíssim percentatge de la informació que rebem diàriament és en forma d'imatge.

La credibilitat dels observadors i receptors dels missatges gràfics és molt superior a la dels missatges escrits. Una informació validada i confirmada fotogràficament té gairebé garantida la credibilitat. I tots els mitjans es recolzen en la imatge.

Enmig de tants avantatges i tantes evidències, hem d'anar en compte i obrir els ulls a una nova realitat: No tot el que es veu és veritat: la imatge ens està uniformitzant, la imatge està deformant la realitat. Ara més que mai cal desvetllar el sentit crític en el nostre alumnat.

El terme imatge té un caràcter genèric i abasta tant la fotografia –imatge fixa– com el cinema i el vídeo –imatge en moviment.

Malgrat que aquest curs es refereix a la fotografia, molts comentaris referits a la influència social són vàlids per als dos tipus d'imatges.

La imatge, la fotografia, com a llenguatge, té els seus propis elements. Una imatge és feta de punts, línies, formes, colors, textures, composicions...

La percepció i lectura d'una imatge, d'una fotografia, sovint s'acaba en la definició de la percepció subjectiva del que ens diu i es veu. Més encara, molt sovint s'acaba en un "m'agrada" o "no m'agrada". I és que a l'hora d'aprofundir una mica en la lectura d'aquest llenguatge universal, hi ha un elevat grau d'analfabetisme. Entenem el que vol dir per bé que ens costa definir els elements d'una fotografia que podem analitzar, com també ens costa descobrir les raons per les quals ens provoca un seguit de sensacions i ens tramet un missatge d'unes característiques determinades.

És per això que, en aquest curs de fotografia, hem volgut començar parlant de la lectura de la imatge.

George Steiner advierte que la palabra se está convirtiendo en un "pie de foto"

GIRONA. – El prestigioso ensayista George Steiner profetizó ayer en Girona que la cultura basada en la palabra está entrando en su fase final, asediada por los códigos de las nuevas tecnologías. Lúcido pero pesimista, Steiner sostiene que la palabra se está convirtiendo en un "pie de foto" y que, con su ocaso, decae también la reflexión. **PÁGINA 41**

G. Steiner

2. La lectura de la imatge dins el currículum

La lectura de la imatge es recull dins el currículum de primària i secundària obligatòria dins l'àrea de llenguatge.

En els objectius:

“L'alumne ha de ser capaç d'identificar i valorar els mitjans de comunicació social com a grans productors de missatges verbals i no verbals i saber interpretar els seu contingut en funció de la cultura que li és pròpia”.

En els procediments:

“Saber interpretar texts escrits i textos iconogràfics”.

“Convertir textos escrits en imatges”.

“Produir complexos comunicatius: auques, murals, anuncis, reportatges”.

Dins l'àrea d'educació visual i plàstica es recull i es considera que:

“Cal saber entendre les imatges amb criteris en funció de l'edat de l'alumne”.

“Cal saber que les imatges han estat elaborades i s'han pogut manipular manualment i mecànicament”.

“S'ha de donar a conèixer el marc de la cultura de la imatge, dels mitjans de comunicació i de les noves tecnologies”.

Dins les actituds, valors i normes destaca que cal:

“Ser conscients de la importància de la imatge dins del món actual”.

“Desenvolupar la capacitat crítica raonada”.

“Fomentar l'autocrítica”.

3. Dues formes de llegir: lectura objectiva i lectura subjectiva

Diguem que hi ha dos mètodes o vessants a l'hora de llegir o interpretar les imatges: la lectura objectiva i la subjectiva.

Lectura objectiva: es tracta de descobrir els elements que apareixen i componen la imatge sense fer-ne valoracions. Hi ha aspectes analítics com ara els punts, les línies, l'enquadrament, la llum, el color, l'escenari, els personatges, el grau d'iconicitat (grau de relació amb la realitat), la temàtica i el nivell d'originalitat. Hi ha també aspectes tècnics com ara l'angulació, el punt de vista i la profunditat de camp.

Lectura subjectiva: es tracta de definir la percepció que tenim de la imatge com a observadors: el missatge que ens transmet, els sentiments i sensacions que ens provoca, els efectes estètics que hi veiem.

L'anàlisi d'imatges, per bé que no estigui del tot ben feta, descobreix aspectes que sovint ens passen desapercebuts. Si l'anàlisi és col·lectiva, aquest efecte educatiu es multiplica

4. Una primera lectura de la imatge. Els components visuals d'una fotografia

Quan mirem una imatge hi trobem una sèrie d'elements que, només amb una simple lectura, ens donen una primera informació que acostuma a ser molt similar en tots els receptors. Aquests elements conformen **una primera lectura** de la fotografia en la qual tots veiem quasi bé el mateix.

Podem estructurar aquesta primera lectura al voltant dels aspectes i activitats següents:

4.1. La línia

Les línies condueixen, separen, connecten, estableixen o desestabilitzen els elements de la fotografia.

Poden ser gruixudes, primes, llargues, curtes, rectes, corbes, explícites o implícites, verticals, horitzontals, diagonals...

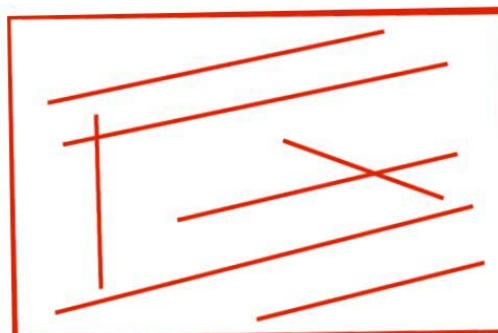
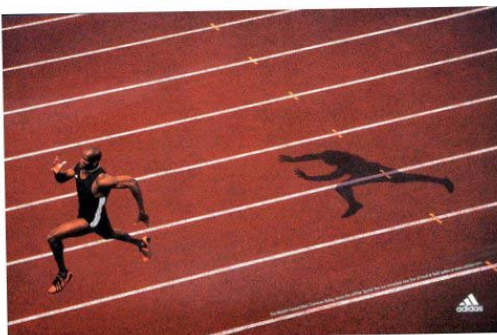
Les línies verticals i horitzontals són estables i formals. Les obliqües són dinàmiques i les corbes són tranquil·les.

L'atracció per les línies té una base fisiològica. Tant l'ull com el cervell cerquen les línies com a elements bàsics estructurals que ens permeten identificar els objectes.

Pràctica 1. Descubrim les línies

Agafeu una fotografia en la qual els elements estiguin disposats d'una manera "lineal"; feu un esquema de la imatge substituint els elements més significatius per línies. Pot servir com a exemple la imatge següent i la seva "transcripció" a línies:

Imatge: Campanya publicitària Adidas

Converteix les imatges següents en línies, com més simples millor:

4.2. La figura

Quan una línia es tanca crea un contorn o una figura.

Les figures destaquen com a elements particulars i diferenciables dins el context de la fotografia: una cara, un nen, un cotxe, un arbre...

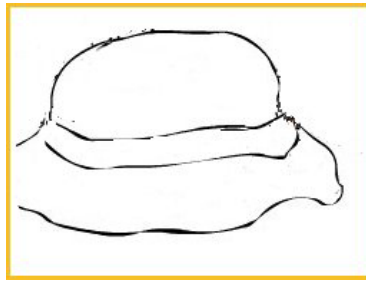
Pràctica 2. La figura és qüestió de línies

Mireu les imatges que teniu a continuació; aquestes fotografies del carnaval s'han reduït a les línies clau que determinen les figures. Una vegada eliminats els colors i les textures, en queden només les línies

(<http://www.edu365.com/infantil/monperunforat/carnestoltes/carnestoltes.html>)

Aïlleu alguns dels objectes que hi ha a les imatges anteriors; tot seguit elimineu-hi totes les línies excepte les que li donen forma. Obtindreu una silueta amb el mínim de traços possible.

Continua sent un barret?

I si elimineu més línies, les centrals, per exemple?

Podria representar un altre objecte?

Agafeu una imatge del centre, d'alguna activitat, sortida, festa.... Col·loqueu sobre la fotografia un paper d'acetat o semitransparent. Reduïu la imatge al mínim nombre de línies de manera que les figures siguin identificables; elimineu tots els elements que considereu secundaris.

Posteriorment podeu tornar a omplir les figures amb diferents colors i textures de manera que la imatge provoqui sensacions completament diferents.

4.3. Les formes

Les formes aporten la sensació de tridimensionalitat, de volum i de profunditat.

Les formes suaus i corbes recorden les del cos humà i produeixen sensacions agradables i sensuals.

Les formes dures i anguloses provoquen sentiments analítics i agressius.

La il·luminació i les ombres són les responsables de la sensació de profunditat i volum d'una imatge plana.

4.4. La textura

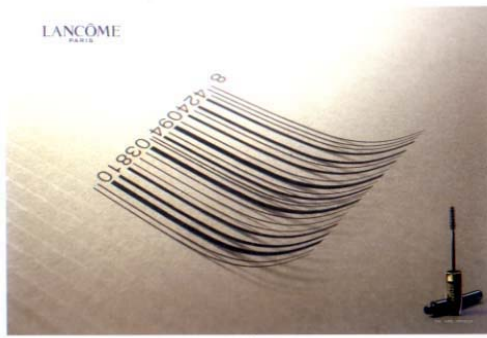
La textura, suau o rugosa, representa la qualitat de la superfície d'un objecte. S'utilitza, en fotografia, per aportar realisme i caràcter a una imatge.

La textura d'una imatge es pot definir com el tacte en els objectes.

Pràctica 3. Compareu línies i textures

Observeu les imatges següents. Són imatges amb marcades diferències en quant a les línies que les componen i les textures que presenten:

Publicis, Madrid © Luis Soleiro © Mary Luz Sánchez © Jose Luis Mora

Publicis, Madrid

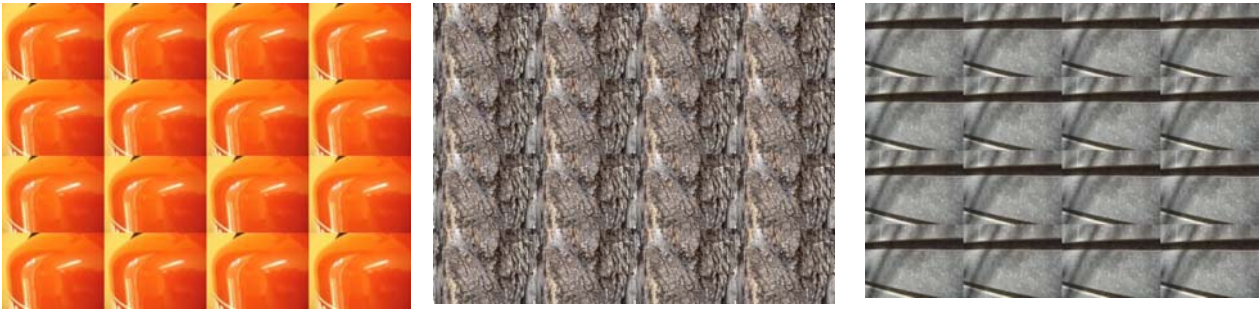
Albert Perafita

(Si voleu veure en color aquestes imatges, consulteu el PDF des del DVD de materials de formació o al CDweb)

Comenteu i valoreu les diferències entre totes dues:

Imatge Lancôme	Imatge neu
Línies i formes que dominen	
Textures que proposen	
Informacions que es deriven d'aquests elements	
Sensacions que provoquen	
Conclusions que en podeu treure	

Feu el mateix procediment amb les imatges següents:

O amb aquestes dues:

Jan Saudek

Sebatiao Salgado

(Si voleu veure en color aquestes imatges, consulteu el PDF des del DVD de materials de formació o al CDweb)

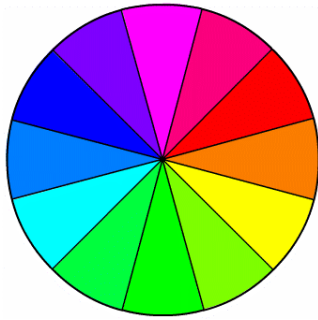
4.5. El color

Hi ha colors freds i colors càlids, n'hi ha de tranquils i n'hi ha d'excitants. Uns colors produeixen sensacions harmòniques i uns altres tot el contrari.

El color influeix clarament en la composició de la fotografia. Sovint, en fotografia, es manipulen els colors amb la utilització de filtres, atorgant coloracions irrealment als objectes.

Genèricament es poden establir categories de coloracions:

- **Colors contrastats:** produeixen un efecte màxim en composicions senzilles.
- **Colors apagats:** s'utilitzen per mostrar ambients.
- **Colors harmònics:** l'harmonia dels colors està en funció de la seva proximitat dins el cercle cromàtic.
- **Colors forts:** els més forts són els purs saturats sense negre ni blanc. La brillantor dels colors primaris crida sempre l'atenció i pot despistar l'atenció del tema principal.

Cercle cromàtic

Colors càlids Colors freds La llum blanca és la suma de tots els colors.

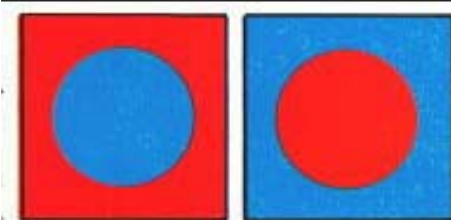
Els colors harmònics estan propers en el cercle cromàtic.

Els colors contrastats ocupen llocs oposats en el cercle cromàtic.

Els colors clars harmonitzen millor que els foscos.

Els tons blaus s'allunyen de l'espectador.

Els tons vermells s'hi atansen.

Els colors contrastats creen efectes estètics. Criden l'atenció de l'observador.

Els colors harmònics defineixen ambients.

(Si voleu veure en color aquesta pràctica, consulteu el PDF des del DVD de materials de formació o al CDweb)

4.6. La dimensió de l'objecte

La dimensió d'un objecte ve donada per la proporció de fotografia que ocupa.

Per donar idea de les dimensions reals de les coses solen usar-se elements referencials.

4.7. La profunditat

Hi ha diferents formes d'aconseguir la tridimensionalitat (profunditat i distància). Alguns elements que hi juguen són:

- la **perspectiva lineal**: línies que convergeixen cap a un punt.
- la **disminució de l'objecte en relació amb la fotografia**.
- el **grau de textura**: més gran en primer pla i disminuint en allunyar-se.
- els **efectes de la il·luminació**: ombres.

Pràctica 4. Identifiqueu elements i efectes

Mireu la imatge següent. Ha estat manipulada per tal de ressaltar-hi algun dels aspectes descrits més amunt.

Foto: Lluís Fontseca

Contesteu:

Com està tractat el color a la imatge?

Quins efectes produeixen les dues taques de color que s'han afegit a l'original en blanc i negre?

Quins elements són principals i quins són secundaris d'acord amb la seva dimensió?

És una imatge plana o, pel contrari, aconsegueix un efecte de profunditat? Quins elements proporcionen aquesta visió?

Feu ara un petit experiment:

Agafeu un objecte que tingueu a l'abast i que tingui un volum ben definit: una capsa, un teclat d'ordinador...

Col·loqueu l'objecte en un espai que pugui servir de decorat.

Feu una primera fotografia d'aquest petit conjunt des d'un punt de vista normal, és a dir, des d'on us trobeu, sense cap intencionalitat.

Ara torneu a fer la foto seguint aquestes indicacions:

- Apropieu-vos a l'objecte fins que ocupi la totalitat de l'enquadrament; si és gran, en podeu deixar fora una part.
- Ajupiu-vos fins a la mateixa horitzontal de l'objecte o fins un angle lleugerament picat.

- Desplaceu-vos cap a un costat de forma que una part de l'objecte quedi molt a prop i la resta es vegi en perspectiva.
- Mireu si convé col·locar al voltant seu algun element que en potenciï la imatge o que hi aportï algun valor afegit.

Comproveu les diferències entre la primera fotografia i aquesta segona, valoreu els resultats i els elements que ho han propiciat.

5. Una segona lectura de la imatge. Els aspectes analítics de la fotografia

5.1. La il·luminació

L'aspecte, la textura i el volum d'un objecte vénen determinats per l'altura, la quantitat i la direcció de la llum que hi incideixen. Alguns aspectes:

- **Llum forta:** llum solar d'un dia clar. Llums i ombres molt contrastades.
- **Llum suau:** llum difusa. Ombres poc definides. Poc contrast.
- **Contrallum:** l'objecte rep la llum del costat oposat de qui el mira. Es perden els colors de l'objecte alhora que es perfila i separa la silueta del fons.

Pràctica 5. Identificar per la llum

A continuació teniu una sèrie de fotogrames de diferents curtmetratges. Cadascun pertany a un gènere diferent. Cada gènere cinematogràfic té les seves pròpies característiques i, òbviament, una n'és la il·luminació. Observeu la llum de cada imatge. Relacioneu-la amb el gènere que li correspongui i expliqueu breument els trets que heu identificat en cada tipus.

Heu d'identificar un *western*, un curt de terror, una comèdia i un documental.

Treitem de Javier Ruiz

Nenyure de Jorge Rivero

El Cuervo de Tinieblas González

Cowboy de mediodía de Alberto Blanco

5.2. La composició i l'enquadrament

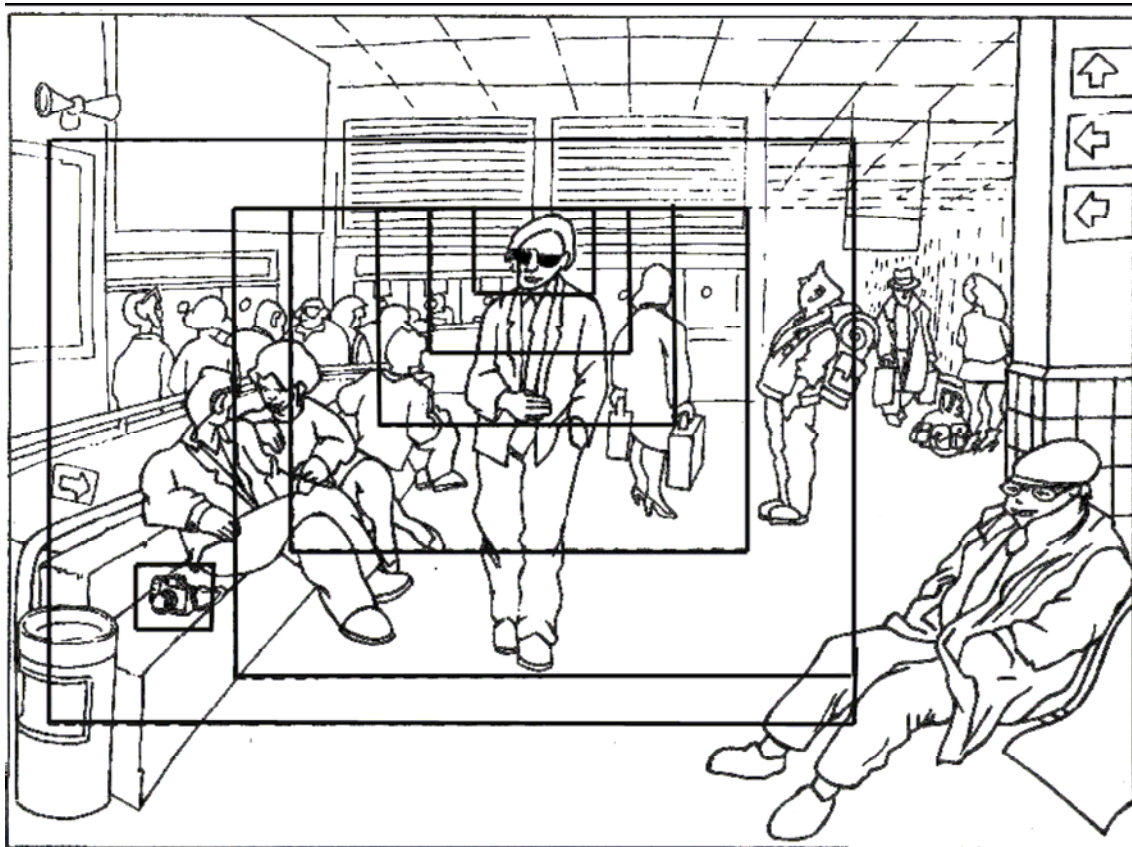
5.2.1. Els plans

Una fotografia pot tenir infinitat de possibilitats a l'hora de plantejar una situació. Podem incloure-hi des d'un paisatge fins a un detall. El que varia és l'escala de representació. En aquesta escala es pot definir tres grans grups: els **descriptius**, els **narratius** i els **expressius**.

Els plans descriptius són: **gran pla general**, **pla general**, **pla de conjunt**.

Els plans narratius són: **pla sencer**, **pla tres quarts o americà**, **pla mitjà**.

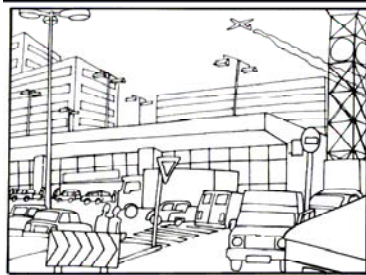
Els plans expressius són: **primer pla**, **primeríssim pla**, **pla de detall**.

*Del llibre Per a una didàctica dels mitjans audiovisuals.
Departament d'Ensenyament*

Des del GPG al PD

Plans descriptius: situen l'escenari

GPG - Gran Pla general
Gran escenari

PG - Pla General
Escenari ampli

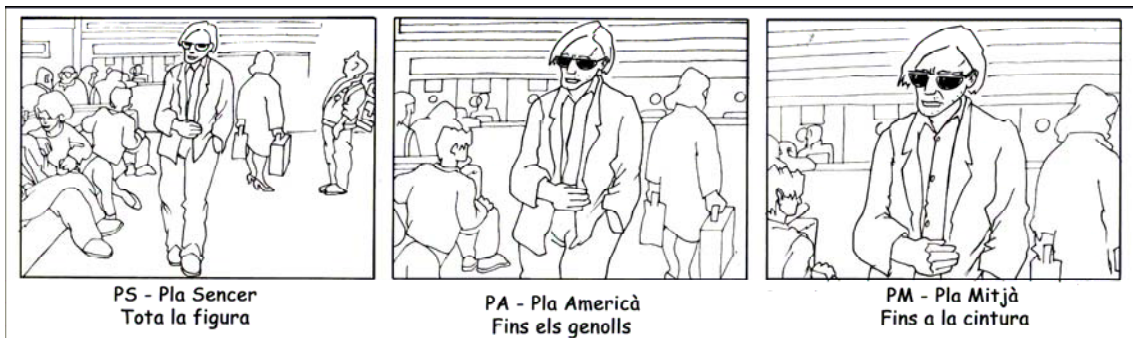
PC - Pla de Conjunt
Grup de persones

Gran pla general: mostra un gran escenari. Els elements s'hi mostren molt llunyans. L'exemple més clarificador és un paisatge.

Pla general: l'element està més a prop de la càmera. Aproximadament entre la tercera i la quarta part de l'enquadrament.

Pla de conjunt: els objectes es troben enquadrats en un espai proper, encara que hi ha un marge ampli d'aire al voltant.

Plans narratius: defineixen els elements i els relacionen amb l'entorn

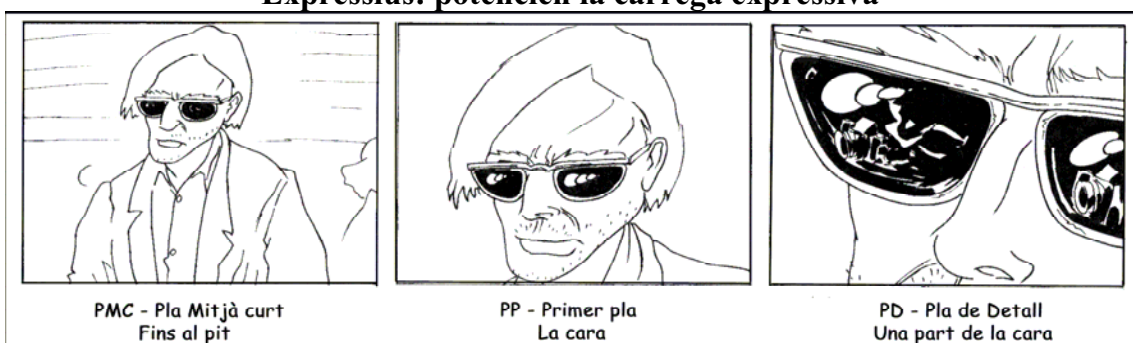
Pla sencer: acostuma a representar un únic element que es troba dintre els límits inferior i superior.

Pla tres quarts o americà: és un enquadrament més cinematogràfic que fotogràfic.

Prové de les pel·lícules sobre l'oest americà, quan es mostra la figura del pistoler de la cara fins als genolls amb vista a ensenyar el moment en què el pistoler desenfunda la pistola. El seu resultat en fotografia no és gaire estètic. Es diu tres quarts perquè recull tres quarts parts de la figura humana.

Pla mitjà: presenta la meitat de l'objecte i encara es poden observar les relacions existents entre l'objecte i l'entorn.

Expressius: potencien la càrrega expressiva

Primer pla: pla que mostra solament l'objecte o l'objecte i un petit entorn.

Primeríssim pla: pla més proper encara que l'anterior pla. Si pertany a una persona, pot ser qualsevol part del cos.

Pla de detall: mostra tan sols una part de l'objecte representat.

Pràctica 6. Del pla general al primer pla

Agafeu la càmera de fotos i connecteu-la a un monitor de televisió o al canó de projecció de manera que tothom pugui veure allò que feu.

Col·loqueu la càmera al tríode; així és més fàcil mantenir l'enquadrament.

Feu un pla general de la sala on us trobeu (o sortiu a fora si ho creieu convenient) i col·loqueu una o més persones al fons. Amb el zoom i/o apropant la càmera, aneu reduint el pla respecte a aquestes persones; identifiqueu els diferents plans, assenyalant el que es veu i el que s'ha perdut.

Heu de tenir en compte que s'ha d'anar corregint l'enquadrament a mesura que es tanca el pla; heu d'anar picant (enfocar cap a baix) la càmera a mesura que tanqueu el pla per tal d'eliminar la part superior de la imatge, perquè, en la majoria de casos, no aporta cap informació i dona un quadre poc estètic i descompensat.

En arribar al primer pla podeu continuar tancant la imatge per obtenir un primeríssim primer pla; comproveu la força expressiva del resultat i compareu-la amb la sensació neutra de simple informació que oferia el pla general del principi.

En petit grup repetiu l'experiència en un altre espai. Enregistreu una imatge per a cada tipus de pla i, posteriorment, col·loqueu-les en un quadre com aquest:

IMATGE	TIPUS DE PLA

5.2.2. El punt de vista. Picat-contrapicat

Picat

Contrapicat

Des del moment en què es canvia el punt de vista de la fotografia que es va a fer, se n'altera la composició. Atenent a les regles de la composició, es canvia el punt de vista en el moment en què l'objecte o escena es mira des d'una posició diferent.

Qualsevol canvi, tant si és per sobre de l'altura dels ulls com si és per sota, confereix un valor narratiu força interessant i profund.

Si el canvi és per sobre els ulls, el punt de vista és **picat**; si és per sota, és un **contrapicat**, sempre des del punt de vista de la persona que fa la fotografia.

Pràctica 7. Angles expressius

Col·loqueu dues persones als dos costats d'una taula, com si xerressin; una d'elles estarà asseguda; l'altra, dreta.

Feu-los sis fotografies, tres des del darrera del personatge assegut i tres des del darrera de l'altre. Feu cadascuna d'aquestes fotos utilitzant una perspectiva diferent: picat, contrapicat i vista normal.

Una vegada fetes, mireu de relacionar cada personatge amb l'aspecte que el defineix millor segons aquest quadre:

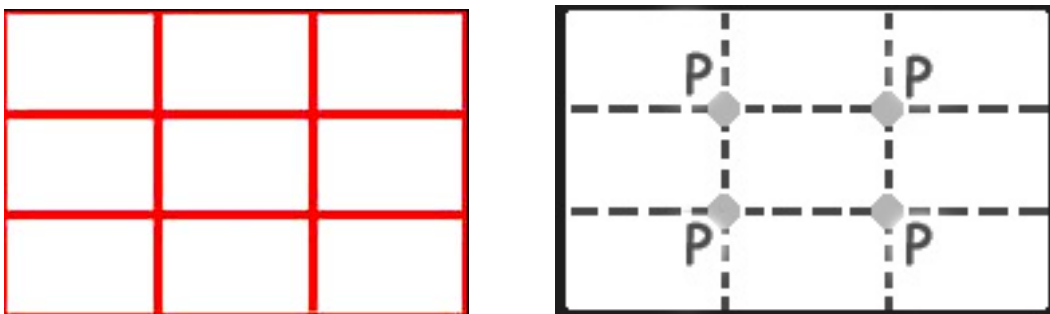
PLA	IMATGE	NOM
Manel ha convidat el seu amic a seure amb ell.		
El cap d'en Manel l'esbronca per una errada que ha comès. Tindrà problemes.		
“Aquest idiota no en té ni idea del que li ve a sobre.” Ara li dirà quatre coses!		
En Joan ha arribat tard a la reunió. En Manel l'està esperant.		
En Manel està amoïnat, algú li ha donat una notícia preocupant.		
La càmera està mal col·locada, no aporta cap informació.		

5.2.3. Enquadrament. Regla dels terços

Generalment la persona aficionada a la fotografia tendeix a dividir la fotografia que fa en dues meitats: vertical i horitzontal. És en aquest centre on se situa l'element de màxima atenció.

Els fotògrafs més experimentats tendeixen a desplaçar el centre d'atenció a un terç de qualsevol de les vores del quadre. La regla dels terços és un recurs útil i val la pena seguir-la, o, com a mínim, conèixer-la.

Però... en fotografia 2 i 2 no fan sempre 4. És a dir, una imatge pot ser excel·lent encara que l'objecte no estigui situat justament al centre.

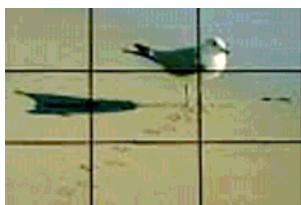

Les línies i els punts són centres d'atenció.

Feu dues línies verticals i dues d'horitzontals que divideixin una imatge en parts iguals.

Aquestes línies es tallen en quatre punts. Encercleu-los.

El centre d'interès se situa en aquests quatre punts, anomenats “punts forts”. De la mateixa manera, els elements que dirigeixin la mirada o el seu volum cap al costat contrari se situen a les línies. Aquestes línies reben el nom de “línies fortes”.

Però penseu que les regles també estan per transgredir-les.

(Fotos: <http://members.es.tripod.de/fotofacil/Ffacil/ffcomp20.htm>)

Pràctica 8. Feu un retrat

Feu un retrat seguint les indicacions següents:

- Situeu en el quadre la persona que aneu a retratar atenent a la regla dels terços.
- Heu de tenir en compte la grandària de l'objecte, la part que voleu que es vegi i l'espai de la imatge que ocuparà. No és el mateix un retrat en PPP que un altre en PM.
- Decidiu quin angle utilitzareu i per què.
- Col·loqueu la persona en el lloc més apropiat. Cerqueu el punt que rebí la il·luminació més bona o, si podeu, creeu vosaltres mateixos una llum determinada (tanqueu i obriu finestres i llums, utilitzeu superfícies blanques com a reflectors, feu ús de projectors, làmpades...).

Recordeu que el flaix, en aquests casos, no és una eina gaire apropiada.

- Decidiu la distància de la càmera al personatge amb bon criteri: podeu apropar-vos-hi i obtenir un efecte d'angular; allunyar-vos-en i fer servir el zoom per tal de reduir la profunditat de camp; podeu mantenir una distància mitjana per crear un efecte de normalitat...
- Utilitzeu elements de l'ambient o d'afegits (*atrezzo*) per tal de completar la composició, reforçar alguns elements, oferir algun tipus d'informació...

6. Una tercera lectura de la imatge. Missatges i fascinació

Els dos punts que s'han vist fins ara fan referència als aspectes més formals de la imatge, i són importants. Però la part essencial d'una imatge resideix en el seu contingut, en allò que vol transmetre, en la seva capacitat per cridar l'atenció, per

potenciar o minimitzar un aspecte o un altre, per crear una sensació determinada en la persona que mira la imatge... en definitiva, per fascinar-la.

Aquest és un tercer nivell de lectura, mitjançant el qual la imatge transmet idees, conceptes, valoracions, sensacions, sentiments... tot en un terreny clarament subjectiu en el qual cada espectador o espectadora aporta la seva mirada, el seu bagatge cultural, la seva opinió, interpretació i vivència de la fotografia.

En l'exercici següent heu de mirar d'extreure aquests tres nivells de lectura d'una imatge.

Henri Cartier-Bresson. Brussel·les, 1932

Henri Cartier-Bresson. Leningrad, 1973

Henri Cartier-Bresson. Paris, Boulevard Diderot, 1969

1r nivell. Feu una relació de tots els elements que es veuen a la imatge: personatges, ambient, ombres, objectes.... Recordeu que és una lectura objectiva, per tant, no val a fer interpretacions; en principi tothom ha d'estar d'acord en la relació feta; si sorgeix cap desacord, deixeu-lo per al pas següent.

2n nivell. A partir dels elements que heu trobat a la imatge, feu les primeres interpretacions: què fan els personatges, on deuen ser, què els deu passar, quina pot ser la seva història més immediata...

3r nivell. És el moment de treure conclusions personals: intencionalitats, valoracions, sensacions que la imatge provoca i d'analitzar els elements culturals amb els quals la imatge estableix alguna relació.

Analitzar una imatge:

Feu l'anàlisi de la fotografia d'aquí sota seguint l'esquema següent:

Henri Cartier-Bresson. Srinagar, Cachemir, 1948

1r nivell:

- Persones que apareixen, vestits que porten, posició que ocupen.
- Animals que hi ha, situació, actitud...
- Objectes més rellevants, identificació, espai que ocupen.
- Ambient, elements de l'espai on es troba la imatge; dia o nit; espais identificables.
- Hi ha peu de foto?

2n nivell

Què fan els personatges, quines actituds tenen, quins estats d'ànim, quines relacions mantenen entre ells.

- Què podeu deduir de l'espai on estan els personatges: paisatge urbà, rural o natural; espai neutre o definit, elements rellevants o poc significatius...
- Quins objectes hi ha. Aporten alguna informació de valor a la imatge?
- Què penseu que està passant en aquest moment concret de la fotografia?

3r nivell

La imatge té alguna intencionalitat amb vista a l'espectador? Penseu que vol transmetre algun tipus d'informació?

- Fa algun tipus de valoració, crítica o comentari?
- Està relacionada amb algun aspecte social, històric, de pensament...?
- Què creieu que pretenia l'autor o autora amb aquesta imatge?
- Quin tipus de sensacions us provoca la fotografia? Us deixa indiferents o us produeix algun estímul?
- Com creieu que aconsegueix aquests efectes?
- Feu una valoració de la imatge: què us agrada i què no us agrada, què us sobra i què hi trobeu a faltar, què heu entès i què no heu entès, què té de bo i què no us sembla tan bo, què us atrau i què us provoca rebuig.
- Avalueu l'autor o autora i la seva obra.

Henri Cartier-Bresson. Sevilla, 1933

Henri Cartier-Bresson. West Berlin, 1962

